

IN MEMORIAM

PROF.DR. IBRAHIM TEPIĆ (1947.-1997.)

U ponedjeljak 24.11.1997. godine iznenada je preminuo prof.dr. Ibrahim Tepić, redovni profesor na Odsjeku za historiju i dekan Filozofskog fakulteta u Sarajevu.

Prof.dr. Ibrahim Tepić rođen je 03.08.1947. godine u Srebrenici. Sa sedam godina izgubio je oca, ali to nije bila prepreka njegovoj majci da njega i još četiri njegova brata podigne i usmjeri u životu. Svi su postali čestiti i poštovani ljudi.

U rodnom gradu završio je osnovnu i srednju školu, a Filozofski fakultet grupa historija u Sarajevu 1971. godine. Od 1971. godine radi kao asistent na predmetu Historija naroda Jugoslavije novi vijek sa savremenom historijom, a od 1980. godine na predmetu Historija Bosne i Hercegovine u 19. i 20. stoljeću do 1918. godine.

Završio je postdiplomske studije na grupi za historiju Filozofskog fakulteta u Beogradu 1979. godine, odbranivši magistarski rad pod naslovom "Trgovina Bosne i Hercegovine od 1856. do 1875. godine". U okviru naučnog i stručnog usavršavanja proveo je dvije akademske godine (1975-1977) na specijalizaciji, na Katedri za historiju južnih i zapadnih Slovena Historijskog fakulteta moskovskog državnog Univerziteta "Lomonosov". Tu je započelo njegovo trogodišnje istraživanje moskovskih i petrogradskih arhiva i biblioteka, kojima se do kraja života uvijek iznova vraćao. Bio je uporan i duboko svjestan velikog značaja ovih istraživanja. Postao je najbolji poznavalac ruskih arhiva u Bosni i Hercegovini. To je pokazao svojom doktorskom disertacijom pod naslovom "Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima od 1856. do 1878. godine" koju je odbranio na Filozofskom fakultetu u Sarajevu 1986. godine. Iste godine izabran je za docenta na predmetu Historija naroda Bosne i Hercegovine od konca 18. stoljeća do 1918. godine. Za vanrednog profesora na istom predmetu izabran je 1990. godine, a za redovnog 1996. godine. U okviru predmeta Pomoćne historijske nauke, više godina je uspješno predavao arhivistiku. Za monografiju "Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima 1856. do 1878. godine", publikovanu u ediciji "Kulturno nasljeđe Bosne i Hercegovine", 1988. godine, profesoru Tepiću dodijeljena je republička nagrada za naučni rad "Veselin Masleša".

Od posebnog je značaja rad dr. Ibrahima Tepića od 1979. do 1991. godine u zajedničkoj redakciji u ANU BiH i Akademiji nauka SSSR na publikovanju grade o Bosni i Hercegovini od 1850. do 1878. godine. Kao naučni sekretar našeg dijela redakcije dr. Tepić je dao veliki lični doprinos uspjehu ovog poduhvata.

Naučni opus profesora Tepića obuhvata gotovo četrdeset bibliografskih jedinica različitog karaktera. Zbog trajne vrijednosti za našu nauku, najznačajnije mu je djelo "Bosna i Hercegovina u ruskim izvorima 1856-1878. godine". Na bazi ogromne historijske grade u ovoj monografiji dr. Tepić je obradio izvještaje ruskih konzula u Sarajevu, Mostaru i Dubrovniku koji sadrže podatke o položaju Bosne i Hercegovine u Osmanskom Carstvu, organizaciju osmanske vlasti i njeno funkcioniranje, poreski sistem, finansije, privredu, vojsku i policiju te prisustvo Rusije u kulturnom i prosvjetnom životu Bosne i Hercegovine. Osim toga, na osnovu nove ruske grade nastalo je nekoliko posebnih radova o bosanskom školstvu, pokretu seljaka u Bosanskoj krajini i Posavini 1858. godine i o uspostavljanju austrougarske vlasti u Bosni i Hercegovini 1878. godine.

Istraživanjima ruske arhivske grade i publicistike (u arhivu u Moskvi i Petrogradu sa 17 fondova i 4 velika lista koji su formirali rusko javno mišljenje), sistematski su širena saznanja o historiji Bosne i Hercegovine u XIX stoljeću, dodajući, osmanskoj i austrougarskoj izvornoj komponenti, treću, rusku izvornu komponentu. Tu je dr. Tepić zaorao najdublju brazdu jer su njegovi rezultati istraživanja omogućili korekciju jednostranih i mitomanskih interpretacija u dijelu bosansko-hercegovačke historiografije.

Naučno interesovanje profesora Tepića nije se iscrpljivalo samo na ovoj velikoj temi. Ono se kretalo od zapaženih priloga iz historije trgovine i uopće privredne i socijalne historije, izgradnje saobraćajnica u Bosanskom vilajetu prije austrougarske okupacije, političke i kulturne historije, historije međunarodnih odnosa i historijske geografije, do kritičkog praćenja historiografskih publikacija. Tome treba dodati brojna istupanja na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu, priloge o historiji Sarajeva, Fojnice i Ilidže, više enciklopedijskih jedinica, koautorstvo u izradi dva udžbenika historije za osnovnu i srednju školu publikovanu za vrijeme agresije itd.

Vrstan poznavalac ruske arhivske grade i publicistike, kao i uopće ruske politike prema BiH u 19. stoljeću profesor Tepić se zadnjih godina orjentisao i na istraživanja u bečkim arhivima s namjerom da dovrši obradu teme "Trgovina BiH u 19. stoljeću". Agresija na BiH odložila je završavanje ovog projekta jer je većina prikupljenog materijala uništena zajedno sa njegovom bogatom i brižljivo formiranim stručnom bibliotekom.

Pored navedene naučne djelatnosti profesor Tepić je sudjelovao u organizaciji brojnih naučnih skupova, radu redakcija različitih publikacija, usavršio je sve oblike univerzitetske nastave i stvorio ugled dobrog predavača i pedagoga.

U razdoblju od 1988. do 1992. profesor Tepić je bio šef Odsjeka za historiju, predsjednik Društva istoričara BiH i sekretar redakcije "Godišnjaka" Društva istoričara BiH. Na tim dužnostima dao je zapažen doprinos organizaciji naučnog i nastavnog rada, posebno u ratnim uslovima. To iskustvo preporučilo ga je za dekana Filozofskog fakulteta. Uz sve to bio je četiri ratne godine u aktivnom sastavu Armije Bosne i Hercegovine (imao je čin pukovnika).

Od 1994. profesor Tepić je dekan Filozofskog fakulteta. Uz vraćanje života na Fakultet, naših studenata i profesora sa svih strana svijeta, svim snagama se uključuje u podizanje porušenog i uništenog fakulteta. Za nepune četiri godine uspio je fakultetu vratiti dušu, učiniti da bude bolji od onog prije agresije. Nažalost, nije dočekao da vidi lice obnovljene zgrade i da osjeti blagodati centralnog grijanja, na čemu je najviše insistirao i predano radio do posljednjeg daha.

Prerana smrt prekinula je njegove nove projekte, izuzetno značajne za našu nauku i formiranje naučne historijske svijesti u Bosni i Hercegovini. S velikim oduševljenjem prikupljao je gradu i rukovodio projektom za izradu djela pod naslovom "BiH na historijskim kartama".

Ponajviše zahvaljujući angažmanu profesora Tepića, u Sarajevu je 1994. godine u izdanju Vrhovne komande objavljena knjiga "Bosna i Hercegovina od najstarijih vremena do kraja drugog svjetskog rata", koju mnogi jednostavno nazivaju historijom Bosne. Posljednjih dana profesor Tepić radio je na pripremi drugog izdanja ovog djela, koje se sredinom jula 1998. pojavilo u izdanju Bosanskog kulturnog centra u Sarajevu.

Prof.dr. Ibrahim Tepić bio je dobar čovjek. Radine, hrabre i umne ljude je hvalio i uzdizao, a slabe i nejake je hrabrio i pomagao. To mu je bio životni credo jer nikada nije zaboravio svoje socijalne i duhovne korijene, donesene iz Srebrenice, a oplodavane u Sarajevu. Njegovom smrću historijska nauka je izgubila odanog i vrijednog poslenika, a isto tako su veliki gubitak osjetile i brojne naučne, kulturne i prosvjetne institucije.

Za sve što je učinio ostaje naša trajna zahvalnost.

Ilija Hadžibegović